

Far, mor (og børn) på hyttetur

Foto: Nordisk Film

Mikkel Stolt 05.11.2022

KULTUR // FILMANMELDELSE – Paprika Steens nye film om skolebørns forældre bæres igennem af godt skuespil, sjove indfald og en pædagogisk sans, der indebærer, at man ikke føler sig talt ned til. Det er underholdende nok i sig selv, og dertil kan man som ikke-forælder til skolebørn se filmen som en parallel til alle mulige andre sammenhænge, hvor voksne prøver at indgå i fællesskaber.

Fædre & mødre

Dansk spillefilm, 97 min., premiere d. 3. november over hele landet.

Instruktion: Paprika Steen. **Manuskript:** Jakob Weis

Medvirkende: Jacob Hauberg Lohmann, Katrine Greis-Rosenthal, Ida Skelbæk-Knudsen, Carsten Bjørnlund, Amanda Collin, Martin Greis-Rosenthal, Victor Madsen, Lise Bastrup, Rasmus Bjerg, Line Kruse, Nikolaj Lie Kaas, Lars Brygmann m.fl.

Paprika Steens forrige film, julespektaklet *Den tid på året* fra 2018, var en relativ stor succes **hos publikum og anmeldere**. Så hvad er mere naturligt end at forsøge at gentage kunststykket: En film, hvor en række mennesker er samlet under nogle særlige forhold med begrænset plads og tid, og hvor de indbyrdes dynamikker og relationer kan skildres og gengives som en art konstrueret socialantropologisk feltstudium.

Det er en ret velafprøvet formel i filmhistorien, men personligt fandt jeg den nævnte film alt for fortænkt, og den havde trods inciterende scener svært ved at finde den sindssygt svære balance mellem humor og alvor, som man måske ellers kan sige er både instruktøren og skuespilleren Paprika Steens adelsmærke.

Hun har igen allieret sig med manuskriptforfatter Jakob Weiss, og jeg vil med det samme sige, at jeg denne gang finder det hele mere vellykket. Bevares, det har stadig en aura af spekulativ konstruktion, som partout vil præsentere os for, hvordan vi mennesker i virkeligheden er, men det virker mere utvungent her end i julefilmen.

Vi kender typerne. Og de medvirkende *er* typer eller karikaturer, for det *er* en komedie, og sådan må det godt være

Måske er det fordi, jeg ikke selv har nogen erfaring med at være forælder til et skolebarn (hvorimod jeg jo *har* været til jul i familien), og derfor hverken er forudindtaget i forhold til, hvordan sådan noget kan fremstilles eller føler mig ramt eller misrepræsenteret.

Foto: Nordisk Film

Tilbage i børnehaveklassen

Kort fortalt har forældreparret Piv (Katrine Greis-Rosenthal) og Ulrik (Jacob Hauberg Lohmann) søgt om og fået indskrevet deres datter i 6. klasse på en ny skole. Jeg formoder i øvrigt som amatør, at det må være en privat- og ikke en kommuneskole, men det nævnes ikke.

Pigen Hannah (Ida Skelbæk-Knudsen) er mildest talt ikke 100% inddraget i beslutningen, men resten af filmen handler såmænd heller ikke om hende eller de andre børn, men om, hvordan forældrene i klassen skaber deres egen nulte klasse af meninger og opførsler, som vi først ser antydnet på et forældremøde på skolen og så dernæst – i hovedparten af filmen – på en sensommerhyttetur et sted i Nordsjælland.

Filmens hovedpræmis er altså, at det er de voksne, der er børnene – som også filmens plakat mere end antyder – og det er jo en oplagt idé for en komedie, som i det store og hele faktisk lykkes.

Ikke fordi de voksne opfører sig ”barnligt”, men fordi deres påståede sammenhold hele tiden udfordres af indbyggede tvekampe, selvretfærdige meninger om livsførelse og opdragelse, upassende opførsel med druk ved bålet, hvor det sidstnævnte naturligvis bevidnes af Hannah og hendes nye ven fra klassen, §20-drengen Julian (Victor Madsen).

Det skildres overraskende elegant og morsomt og kun indimellem kommer der en undertone af en alvor, der giver en god klangbund for resten af handlingen. Jeg undrer mig selvfølgelig lidt over, at et emne som curling-forældre, som vi andre barnløse ellers taler så meget om, ikke har nogen prominent plads, men det er måske kun godt.

Foto: Nordisk Film

Det er også godt set, at børnene ikke fylder meget i filmen, men bare er der – som staffage – for det giver os andre lejlighed til at fundere over, om ikke der sker nogenlunde det samme i vores andels- eller grundejerforeninger eller hende i skakklubben. Vi kender typerne. Og de medvirkende *er* typer eller karikaturer, for det *er* en komedie, og sådan må det godt være.

Instruktøren har tydeligvis rigtig, rigtig god kontakt med sine skuespillere, der alle som en boltrer sig i deres skabelon, og der er et rigtigt godt *flow* over forløbet.

Bemærkelsesværdig filmklipning

Skuespillere, der bliver instruktører, har som oftest greb om denne del af det, men skal også ofte have hjælp til at få hele maskineriet til at fungere. I dette tilfælde har Steen f.eks. en såkaldt teknisk instruktør med på rulleteksterne (Roni Ezra), men ellers vil jeg i denne film fremhæve klipperens arbejde (Jacob Thuesen).

Enkelte detaljer og handlingstråde er lige ved at kamme over og blive overtydelige, men næsten alt holdes i en stram snor

På film kan man dels tale om den strukturelle klipning, det vil sige hvordan filmens forløb og handling er sat sammen. Her spiller manuskriptet selvfølgelig en rolle, og det er en kendt kliché, at man ofte vil høre en klipper sige, at det første, man gør, når man skal til at redigere en film, er at smide manuskriptet væk. Det er optagelserne og billederne, der skal bringes til at fungere; ikke de trykte ord på manuskriptsiden. Det er dog ikke så markant i denne film, som udelukkende fortælles kronologisk og uden vilde tids- eller handlingsspring.

En anden dimension af klippearbejdet er imidlertid nok det, de fleste tænker på: Hvordan sættes billederne sammen, så det virker sømløst og ikke-distraherende for oplevelsen?

Det kan ikke anbefales at tage forældrene med på klassens hyttetur. Foto: Nordisk Film

Jeg skal ikke komme med en lang redegørelse for de forskellige traditioner inden for filmklipning, men undervejs i *Fædre & mødre* blev jeg ret imponeret over, hvor elegant og ubesværet klipningen virkede i mange af scenerne, især under forældremødet i starten og ved middagen på hytteturens andendag.

Der er mange ting, der skal spille sammen: Skuespillet, blikretningerne, motivfylden i billedet og ikke mindst de synlige og usynlige spændinger mellem

karaktererne, og i en film, der handler om netop det sidstnævnte, så er det nødvendigt, at den slags fungerer.

Og det gør det i den grad, fordi man som seer hele tiden kan følge med i, hvem der siger hvad til hvem, og hvor de forskellige karakterer er i rummet i forhold til de andre. Det lyder banalt, men er faktisk ikke så nemt at udføre og som sagt vigtigt i en film om relationer.

At kamme over eller ej

Enkelte detaljer og handlingstråde er lige ved at kamme over og blive overtydelige, men næsten alt holdes i en stram snor, så selv en optakt til en homoseksuel relation ikke virker alt for påklistret.

Paprika Steen er muligvis ikke kendt for de mest underspillede virkemidler, men der er mange gode detaljer (den uspiste agurkerand), observationer (at forældre med den alder og baggrund hører enten Big Fat Snake eller Lis Sørensen) og replikker ("Slag dog af, Pelle Dragsted"), og selvom klichéerne ved et parforhold med en fortrukken far og en spas-fornægtende mor lurer lige under overfladen, så ender det jo godt. Ja, ikke for alle forældrene, for nogle bliver jo mobbet ud til sidst, og de er da også lidt for tykke og emsige.

Foto: Nordisk Film

Men hvad er der med den påfugl, som pigen Hannah og den stakkels §20-dreng taler om? Den forsvinder efter at være blevet introduceret som et mystisk element, jeg havde ventet mig mere af, og det samme gør en klasseskuespiller som Mikael Birkkjær i en rolle uden substans.

Men generelt er denne kopi altså bedre end instruktørens originale kopi af denne film-undergenre, og selvom hun forleden på tv sagde, at vi er slemme til at dømme hinanden, så er det, jeg har gjort her. Jeg tager gerne en eftersidning for lige at gennemtænkte det hele igen.

folkeskoleKomediefilmmobningNordisk FilmPaprika Steen

Mikkel Stolt

Mikkel Stolt (f. 1965), filminstruktør og forfatter, cand.phil. i filmvidenskab (1992), medstifter af Fenris Film & Multimedia ApS (1993). Som instruktør har han både lavet "normale" dokumentarer (bl.a. til DR2 i 1998-2001) og en række